

خودنمهای لجستیک

پروفسور یوسی شفی

ترجمه‌ی علی مرادوی ناد

سرشناسه	:	شفی، یوسف، ۱۹۴۸-م. Sheffi, Yosef
عنوان و نام پدیدآور	:	خوشه‌های لجستیک / یوسی شفی؛ ترجمه‌ی علی مهدوی‌نادر.
مشخصات نشر	:	تهران: نگارنده دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۳۵۶ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۷۶-۵۵-۷
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
یادداشت	:	عنوان اصلی: Logistics clusters: delivering value and driving growth, c2012
موضوع ۱	:	تدارکات بازرگانی
موضوع ۲	:	Business logistics
موضوع ۳	:	تدارکات بازرگانی -- مدیریت
موضوع ۴	:	Business logistics -- Management
شناسه افزوده	:	مهدوی نادر، علی، مترجم
رده‌بندی کنگر	:	۱۳۹۸ خ ۷ش/۵ HD۳۸/۵
رده‌بندی دیویی	:	۶۵۸/۵
شماره کتاب‌شناسی ملی	:	۵۶۵۹۸

خوشه‌های لجستیک

یوسی شفی

ترجمه‌ی علی مهدوی نادر

ویراستار: علی کلانتری

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۸

تعداد صفحات، قطع: ۳۵۶، وزیری

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۶۰۰۰۰ تومان

مقدمه مترجم

در اواسط سال ۲۰۱۲ میلادی، برای تحصیل در مقطع فوق لیسانس مهندسی لجستیک و مدیریت زنجیره تأمین، به دانشگاه پاریس پاریس لجستیک اروپا، در شهر ساراگوسا اسپانیا وارد شدم، هرگز تصویری از ابعاد و امکانات یک خوشه لجستیک نداشتیم. زمینی پهناور، احاطه شده با خط راه آهن، فرودگاه، بزرگراه و با حضور خیل انبوهی از تولیدکنندگان، تأمین کنندگان، شرکت های خدماتی، شرکت های لجستیک طرف سوم 3PL و دانشگاهی که در قلب این خوشه، مهندسی لجستیک و مدیریت زنجیره تأمین را به زبان های گوناگون و در مقاطع مختلف ارائه می کرد.

حضور در دوره ای که ۲۰ دانشجوی از ۱۴ کشور مختلف را در خود جای داده بود، و قرار گرفتن در قلب بزرگ ترین پارک لجستیک اروپا، فرصتی بی بدیل برای آشنایی با فرهنگ های مختلف را در کنار تحصیل در آن رشته خاص فراهم آورده بود. جذاب تر این که، کل دوره کارشناسی ارشد، زیر نظر دپارتمان لجستیک و حمل و نقل دانشگاه ایم-آی-تی MIT، (بهترین دانشگاه مهندسی دنیا) بود و قسمتی از کلاس ها نیز در دانشگاه ایم-آی-تی در شهر بوستون ایالت ماساچوست برگزار می شد.

در ژانویه سال ۲۰۱۳، و هنگامی که در آمریکا مشغول ادامه دوره فوق لیسانس خود بودم، استادام پروفسور یوسی شفی، مدیر دانشکده حمل و نقل و لجستیک

دانشگاه ام-آی-تی، کتاب "خوشه‌های لجستیک" را برای اولین بار به چاپ رساند و نسخه‌ای از آن را به من هدیه داد. ایده اصلی نگارش کتاب، در زمان ساخت PLAZA، که بزرگ‌ترین پارک لجستیک در کل اروپاست شکل گرفته است.

پایه و اساس شکل‌گیری خوشه‌های لجستیک، تفاوتی با سایر خوشه‌های صنعتی ندارد. مزایای بسیاری را برای خوشه‌های صنعتی برشمرده‌اند که مهم‌ترین آنها عبارت است از: امکان انتقال اطلاعات بین شرکت‌های حاضر در خوشه؛ ایجاد اشتغال برای نیروی کار ماهر و متخصص در خوشه؛ و حضور شرکت‌های خدماتی و تأمین‌کنندگانی که پیرامون موضوع فعالیت خوشه به آن وارد می‌شوند.

بر طبق مطالعه‌ای که در دانشگاه هاروارد انجام گرفته، تأسیس و شروع به کار یک شرکت جدید برای خوشه‌ها آسان‌تر، و امکان موفقیت آنها بیشتر است. تمامی مزایای فوق‌الذکر، با کمک خوشه‌های لجستیک نیز می‌گردد؛ با این تفاوت که خوشه‌های لجستیک مزایای بیشتری در مقایسه با سایر خوشه‌های صنعتی دارند.

خوشه‌های لجستیک، هزینه‌های بارگ، حمل و نقل هستند. با ورود شرکت‌های بزرگ به خوشه، نیاز به استفاده از وسایل حمل بزرگتر به وجود می‌آید؛ کامیون‌های بزرگتر، هواپیماهای بزرگتر و واگن‌های بزرگتر. این موارد اقتصاد مقیاس ایجاد می‌کند که در نهایت به کاهش هزینه‌های حمل می‌انجامد و منجر به استفاده از وسایل حمل را نیز افزایش می‌دهد. با ورود هرچه بیشتر شرکت‌ها به خوشه، سطح سرویس ارائه شده به مشتری افزایش یافته و خدمات حمل به اقصای نقاط یک کشور یا منطقه اقتصادی گسترش می‌یابد. بنابراین توسعه خوشه لجستیک به کاهش هزینه حمل و افزایش سطح سرویس به مشتریان می‌انجامد.

دولت‌ها شیفته ایده خوشه‌های لجستیک هستند. درست است که دولت‌ها در ابتدای تأسیس خوشه، هزینه سنگین زیرساخت آن را می‌پردازند، اما رشد و توسعه خوشه، دارای مکانیزم داخلی است. یکی از نتایج شگفت‌انگیز تحقیق در مورد خوشه‌های لجستیک، نه فقط تأثیر آن بر رشد اقتصادی، بلکه تأثیر آن بر روی عدالت اجتماعی است. خوشه‌های لجستیک، موتورهای پر قدرت ایجاد شغل هستند. برخلاف سایر خوشه‌ها، مانند خوشه‌های فناوری اطلاعات (به طور مثال در سیلیکون ولی)،

و یا خوشه‌های پولی و مالی (در وال استریت)، که امکان اشتغال را فقط برای قشر تحصیل کرده و نخبه فراهم می‌کنند، خوشه‌های لجستیک برای طیف گسترده‌ای از نیروی کار، با هر سطح توانائی، مهارت و تحصیلات، اشتغال ایجاد می‌کنند.

ایجاد شغل در این خوشه‌ها، فقط در زمینه لجستیک نیست. هنگامی که کالا به خوشه وارد می‌شود و تا زمانی که به جهت فروش نهایی به خرده‌فروشی توزیع می‌گردد، خدمات جانبی زیادی بر روی کالا انجام می‌گیرد. این خدمات به افرادی نیاز دارد تا عمال، بسته‌بندی، برچسب زنی، دسته‌بندی، تعمیر و آماده‌سازی را انجام دهند. بسیاری از مشاغل، که توقع حضور آنها در خوشه لجستیک نمی‌رود، در آنجا حضور دارند. شرکت‌های بخش روکه مراکز توزیع خود را در خوشه لجستیک تأسیس کرده‌اند، به تعداد زیادی دکل در آنجا دارند تا نسخه‌ها را دسته‌بندی، و برای پخش آماده‌سازی کنند. شرکت‌های مارکتینگ خوشه‌های لجستیک مستقر هستند تا تبلیغات برای کالای تمام شده را، قبل از ارسال به فروشگاه، آماده پخش کنند. بنابراین تأسیس و توسعه خوشه لجستیک، در ایجاد دوناگو، به رشد اقتصادی و رفاه اجتماعی یک کشور کمک می‌کند.

پس از پایان تحصیلاتم و بازگشت به ایران، من توجه علاقه بخش‌های دولتی در وزارتخانه‌های مختلف، برای جانمایی و تأسیس پارک‌ها و خوشه‌های لجستیک در ایران شدم. ایده اصلی ترجمه این کتاب، فراهم آوردن منبع دست اول در مورد رشد این‌گونه خوشه‌ها، عوامل موفقیت آنها، و نقش آنها در اقتصاد محلی، کشوری است تا در صورت لزوم به توسعه صنعت لجستیک در ایران کمک کند. مطالعه و بررسی مؤلفه‌های یک خوشه لجستیک موفق، که نمونه‌های آن در سرتاسر این کتاب مورد توجه قرار گرفته است، در کلیه مراحل ساخت و طراحی خوشه لجستیک در ایران مفید فایده خواهد بود. استفاده از تجربیات دیگر کشورها در این زمینه، روند اجرای ساخت خوشه لجستیک ایرانی را تسریع، و عملکرد آن را بهینه می‌کند. اگرچه در ایران مفهوم لجستیک به درستی تعریف نشده و اغلب، لجستیک را به اشتباه، معادل حمل و نقل می‌دانند، اما تأسیس و توسعه یک خوشه لجستیک موفق، که کلیه شقوق فعالیت‌های لجستیک را در بر می‌گیرد، اقتصاد محلی، منطقه‌ای و کشوری را تحت الشعاع قرار داده و

اثرات مثبت اجتماعی، فرهنگی و محیط زیستی نیز در پی خواهد داشت؛ الزاماتی که این کشور به شدت به آنها نیاز دارد.

افراد بسیاری در مسیر تهیه، ترجمه و چاپ این کتاب به من کمک رسانده‌اند. از تمامی اساتید و دانشجویان دانشگاه ZLC اسپانیا، اساتید و دوستانم در دانشگاه ایم-آی-تی آمریکا، کلیه همکارانم در شرکت بوروسان لجستیک ایران و Borusan ترکیه، دوستان و همکارانم در شرکت آریا لجستیک ایران و Arya Group، و علی‌الخصوص جناب آقای محمدحسین حامدی تشکر می‌کنم. این کتاب با اجازه مکتوب پروفیسور شی و مؤسسه MIT Press به فارسی ترجمه شده که از آنها بابت حسن نیتشان تشکر می‌کنم. خانواده، ششی بسزا در این راه داشته‌اند و مدیون زحمات پدر، مادر و برادرم برای تمامی کمک‌هایشان هستم. در پایان، سراسراین مسیر، امکان تحصیل در رشته مهندسی لجستیک، و تجربه و چاپ این کتاب، بدون حضور همسر و کمک‌هایش میسر نبود. فروتنانه این کتاب را به او تقدیم می‌کنم.

علی مهدوی نادر
زمستان ۱۳۹۷

فهرست مطالب

۳	مقدمه مترجم
۷	مقدمه مؤلف
۱۹	فصل نخست: از ماهی تا بلوز و آینده اقتصادهای منطقه‌ای
۵۱	فصل دوم: هنر و تکنولوژی در خوشه‌های اقتصادی
۸۵	فصل سوم: موقعیت جغرافیایی خوشه‌های لجستیک
۱۲۱	فصل چهارم: مزایای عملیاتی
۱۶۱	فصل پنجم: ایجاد ارزش
۱۹۱	فصل ششم: زیرساخت
۲۲۳	فصل هفتم: نقش مهم دولت
۲۶۱	فصل هشتم: آموزش و سرمایه انسانی
۲۹۱	فصل نهم: تأثیر منطقه‌ای
۳۲۱	فصل دهم: تکامل خوشه‌های لجستیک
۳۵۵	حرف آخر